

**«Жетісай ауданының мамандандырылған «Дарын» мектеп-интернаты» коммуналдық мемлекеттік мекемесінде өткізілген
«Жат әрекеттен сақтан!» оқушылар арасында булинг немесе
әлімжеттік, темекі, насыбай, нашақорлық, алкоголь өнімдерінің
зияндылығы туралы өтілген
іс -шара анықтамасы**

Жетісай қаласы

Өтілген мерзімі: 05.11.2025ж. сағ:16⁰⁰

Өтілген орны: мәжіліс залы

Қатысқандар: 7-11 сынып оқушылары

1 . «Жетісай ауданының «Дарын» мектеп-интернаты» коммуналдық мемлекеттік мекемесінің директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Н.А. Нұрмағанбетов

2. Жетісай АПБ ЖПҚ КТЖ аға УПИ ЮПТ полиция каптитаны
Турмаханбетов Қылышбек Қалдыбайұлы

3. Әлеуметтік педагог: Байбосынова Лаззат Абдіманапқызы.

5. Педагог психолог: Рахимова Бибігүл Сапарқызы.

6. Сынып тәрбиешілірі.

Іс-шараны мектебіміздің директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Нұрмағанбетов Нұрлыбек ағай сөз сөйлеп, жиналысымызды ашық деп жариялап, қатысушылармен таныстырды.

Оқушылармен өтілген іс-шарада «Жат әрекеттен сақтан!» оқушылар булинг, арасында темекі, насыбай, нашақорлық, алкоголь өнімдерінің зияндылығы туралы дәріс оқылды.

Дәрістің мақсаты: Жас ұрпақты зиянды әдеттердің, құқықбұзушылықтың алдын алып, денсаулықтың маңыздылығын түсіндіру, салауатты өмір салты жөнінде ұғымдарын кеңейту. Мектеп-интернат оқушыларына денсаулықтың қымбаттылығын, өмір сүру қажеттілігінің бағалы байлық екенін түсіндіру.

Іс-шараны барысында директордың тәрбие ісі жөніндегі орынбасары Нұрмағанбетов Нұрлыбек ағай жасөспірімдердің зиянды заттарды пайдаланып, темекі шегуі қазіргі уақытта маңызды медициналық, әлеуметтік және психологиялық-педагогикалық проблемалардың бірі болып табылатынын, және жасөспір оқушылар темекі шегіп, кейіннен алкоголь мен есірткіге әуестеніп, девиантты мінез-құлықтың алғашқы белгілерінің пайда болуы мәселесі ерекше назар аудартатынын айтып өтті. Мектеп — тек білім беретін орын емес, сонымен қатар тәрбие мен қауіпсіздікті қамтамасыз ететін орта. Сондықтан әрбір ұстаз, психолог, әлеуметтік педагог булингтің алдын алуға белсене атсалысуымыз керек. Бүгінгі таңда қоғамда өзекті мәселелердің бірі — булинг пен әлімжеттік. Булинг — бір адамның екіншісіне жүйелі түрде қысым көрсетуі, қорқытуы, мазақ етуі, ал әлімжеттік — жасы кіші немесе әлсіз оқушыларға күш көрсету, бағындыру әрекеттері. Мұндай әрекеттер — құқық бұзушылықтың бір түрі болып табылатынын айтып өтті.

Жетісай АПБ ЖПҚ КТЖ аға УПИ ЮПТ полиция капитаны Турмаханбетов Қылышбек Қалдыбайұлы темекі шегудің адам ағзасының барлық жүйелеріне зиян келтіретінін және физиологиялық, психологиялық тәуелділікті тудырады темекінің негізгі белсенді әсері – никотин. Никотин – негізінен жүйке жүйесіне, ас қорытуға, сондай-ақ тыныс алу және жүрек-тамыр жүйелеріне әсер ететін өте күшті улану. Денсаулыққа зиянды факторларды атап өтті: темекі шегу, насыбай ату, алкоголизм және нашақорлық. Есірткі ұрықтың қалыптасуына өте күшті теріс әсер ететіні айтылды. Сонымен қатар Қазақстан Республикасының заңдарында балалардың денсаулығы мен психологиялық қауіпсіздігін қорғау басты назарда. Булинг фактілері ҚР Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексі мен Қылмыстық кодекс аясында жауапкершілікке тартылады. Мәселен:

- Қорлау (мазақтау, ар-намысын таптау) – ӘҚБтК 73-бап;
- Денсаулыққа қасақана жеңіл зиян келтіру – ҚК 108-бап;
- Қорқыту немесе күш көрсету – ҚК 194-бап және т.б.

Құқықтық жауапкершілік: Кәмелетке толмаған оқушы буллингке ұшыраса, ол туралы мектеп әкімшілігі мен ата-аналар дереу құзырлы органдарға хабар беруі тиіс. Егер булинг жасаушы 14 жастан асқан болса, ол заң алдында жауап береді. Ал кіші жастағы балалар үшін жауапкершілік ата-анасына жүктеледі.

Әлеуметтік педагог Л.Байбосынова презентация ұсынды, онда есірткіні қолдану белгілері, зиянды жақтары, есірткіге тәуелділіктің даму кезеңдері, никотинге, алкогольге тәуелділіктің, нашақорлықтың клиникалық көрінісі мен салдары көрсетілді. Кез – келген есірткі-бұл зұлымдық, бірақ қазіргі уақытта танымал болып келе жатқан синтетикалық, зұлымдық одан да күрделі. Жаман әдеттермен күресудің жолдары қамтылды. Денсаулық әркімнің өз қолында. Денсаулықты адам баласына табиғат сыйлаған басты байлық. Денсаулықты жоғалту оңай, қалпына келтіру қиын. Сондықтан адамның денсаулығының мықты болуы адамның өзіне байланысты екенін айтып өтті. Жағымды, жағымсыз заттарды дұрыс таңдау арқылы салауатты өмір сүруге болатын жөнінде көптеген кеңестер айтылды. Булинг пен әлімжеттік — жай ғана ермек емес, нақты құқық бұзушылық. Бұл мәселеге бейжай қарамай, балалардың құқықтары мен қадір-қасиетін қорғау — барша қоғамның міндеті. Әр бала өзін қауіпсіз, қорғалған сезінуі тиіс.

Педагог психолог Рахимова Бибігүл Сапарқызы мектеп-интернат оқушыларынан темекі, насыбай, нашақорлық, алкогольге байланысты сауалнама алды.

Дәріс соңында кері байланыс жасалынып, қойылған сұрақтарға мектеп дәрігері мен мейірбике жауап берді. Оқушылар пайдасыз өнімдердің зияны туралы бейне ролик көрсетіліп, бірнеше сұрақтар қойды. Мектеп-интернат оқушылары белсене қатысып, өздерінің ой пікірлерімен бөлісіп, ұсыныстарын, қажет кеңестерін алып, алғыстарын айтты.

ДТІЖО:
Әлеуметтік педагог:

Н.Нұрмағанбетов
Л.Байбосынова